

Dosarul nr.2r-514/22
2-22122969-01-2r-01112022

Prima instanță: Judecătoria Orhei, sediul Șoldănești (jud. N. Chirilov)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. N. Budăi, D. Băbălău, I. Dutca)

DECIZIE

23 noiembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecători

Dumitru Mardari
Mariana Pitic
Victor Burduh

examinând recursul declarat de către Pascaru Constantin,
în cauza civilă, la cererea înaintată de Gîsca Tamara, reprezentată de avocatul
Mariana Balanici, persoană interesată Biroul Notarial „Gavriliuc Diana” privind
constatarea faptelor care au valoare juridică,

împotriva încheierii din 18 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care
s-au restituit cererile de apel depuse de Pascaru Constantin și de Slusari Liudmila,
ca fiind depuse de persoane care nu sunt în drept să declare apel,

c o n s t a t ă:

La 19 august 2022, Gîsca Tamara, reprezentată de avocatul Mariana Balanici,
s-a adresat cu cerere privind constatarea faptului acceptării succesiunii și locului ei
de deschidere.

A solicitat petiționara constatarea faptului acceptării succesiunii după decesul
mamei sale Pascari Minodora, decedată la xxxx, averea succesorală fiind constituită
din teren agricol cu suprafața de 1,928 ha, nr. cadastral xxxx, teren agricol cu
suprafața de 1,928 ha, nr. cadastral xxxx și teren agricol cu suprafața de 0,2001 ha,
nr. cadastral xxxx, amplasate în extravilanul s. Xxxx, în mod tacit, în termen de 6
luni după decesul mamei sale Pascari Minodora, prin intrarea în posesiunea de fapt
asupra întregului patrimoniu succesoral, constatarea locului deschiderii succesiunii
rămase după decesul Minodorei Pascari, locul ultimului domiciliu al defunctei – s.
Xxxx.

Prin hotărârea din 12 septembrie 2022 a Judecătoriei Orhei, sediul Șoldănești,
cererea depusă de Gîsca Tamara, persoană interesată Biroul Notarial „Gavriliuc
Diana” privind constatarea faptelor ce au valoare juridică a fost admisă, fiind
constatat faptul acceptării succesiunii de către Gîsca Tamara, prin intrarea în posesia
patrimoniului succesoral, după decesul mamei sale Pascari Minodora, la data de
xxxx, dar care nu și-a legiferat drepturile prin obținerea certificatului de moștenitor
legal, asupra terenurilor agricole cu suprafața totală de 1,928 ha cu nr. cadastral
xxxx, cu suprafața totală de 1,928 ha cu nr. cadastral xxxx, asupra grădinii cu

suprafața totală de 0,2001 ha, numărul cadastral xxxx, amplasate în extravilanul s. Xxxx, locul deschiderii succesiunii fiind în s. Xxxx.

La 19 septembrie 2022, Pascaru Constantin, a declarat apel prin care a solicitat casarea încheierii din 12 septembrie 2022 a Judecătoriei Orhei, sediul Șoldănești, prin care s-a respins cererea privind atragerea lui Pascaru Constantin în proces, casarea hotărârii din 12 septembrie 2022 a Judecătoriei Orhei, sediul Șoldănești, rejudecarea cauzei și emiterea unei hotărâri noi prin care cererea să fie scoasă de pe rol.

La 28 septembrie 2022, Slusari Liudmila a declarat apel, solicitând casarea hotărârii instanței de fond, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei hotărâri noi, prin care cererea să fie scoasă de pe rol.

Prin încheierea din 18 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, s-au restituit cererile de apel depuse de Pascaru Constantin și de Slusari Liudmila, împreună cu toate documentele anexate, ca fiind depuse de persoane care nu sunt în drept să declare apel.

La 27 octombrie 2022, Pascaru Constantin, a depus cerere de recurs împotriva încheierii din 18 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii contestate, cu pronunțarea unei hotărâri noi prin care să fie dispusă scoaterea de pe rol a cererii de chemare în judecată.

În motivarea recursului s-a invocat dezacordul cu încheierea contestată, menționând că cererea de atragere în proces a fost respinsă ca neîntemeiată și instanța în mod eronat a stabilit că nu poate pretinde la masa succesorală rămasă după decesul bunicii, Pascari Minodora, fără a lua în considerare că a solicitat intervenirea în proces ca urmare a reprezentării succesorele potrivit prevederilor art. 1504 alin. (1) din Codul civil în vigoare la nașterea raportului juridic litigios.

Consideră recurentul că, deși nu a fost parte în proces, ținând cont de faptul că încheierea din 12 septembrie 2022 a Judecătoriei Orhei, sediul Șoldănești, se supune căilor de atac odată cu fondul cauzei, a fost în drept să depună cerere de recurs și respectiv de apel împotriva încheierii și hotărârii Judecătoriei Orhei, sediul Șoldănești.

A mai relatat recurentul că odată cu respingerea de către instanța de judecată a cererii de atragere în proces a dobândit calitatea de participant la procesul civil, fiind în drept după examinarea fondului cauzei să conteste cu recurs încheierea de respinge a cererii de atragere în proces, în caz contrar fiindu-i îngădit dreptul de acces la justiție și la un proces echitabil.

Copia recursului declarat a fost expediată în adresa intimaților la data de 01 noiembrie 2022 (f.d.112).

În conformitate cu art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Încheierea Curții de Apel Chișinău a fost adoptată la 18 octombrie 2022.

Conform scrisorii de comunicare a actului procedural, încheierea din 18 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, a fost expediată prin intermediul poștei electronice, participanților la proces la data de 19 octombrie 2022 (f.d. 102), astfel, recursul declarat la 27 octombrie 2022, este în termen.

Verificând legalitatea actului contestat prin prisma argumentelor invocate și a materialelor din dosar, coroborate cu normele de drept, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție va respinge recursul

declarat de Pascaru Constantin și va menține încheierea contestată, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

În temeiul art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Materialele cauzei atestă că la 19 august 2022, Gîsca Tamara, reprezentată de avocatul Mariana Balanici, s-a adresat cu cerere privind constatarea faptului acceptării succesiunii după decesul mamei sale Pascari Minodora, decedată la xxxx și locului ei de deschidere.

Prin încheierea din 12 septembrie 2022 a Judecătoriei Orhei, sediul Șoldănești, a fost respinsă cererea depusă de către Pascaru Constantin cu privire la atragerea acestuia în proces în calitate persoană interesată.

Colegiul relevă că, hotărârea din 12 septembrie 2022 a Judecătoriei Orhei, sediul Șoldănești, la cererea depusă de Gîsca Tamara, persoană interesată Biroul Notarial „Gavriliuc Diana” privind constatarea faptelor care au valoare juridică, a fost atacată cu apel de către Pascaru Constantin și Slusari Liudmila.

Instanța de apel, în temeiul art. 369 alin.(1) lit. d) din Codul de procedură civilă, prin încheierea din 18 octombrie 2022, a restituit lui Pascaru Constantin și Liudmillei Slusari, apelurile declarate împotriva hotărârii din 12 septembrie 2022 a Judecătoriei Orhei, sediul Șoldănești și a remis apelanților cererile de apel cu toate documentele anexate (f.d. 98-100).

Potrivit art. 369 alin. (1) lit. d) din Codul de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă cererea de apel a fost depusă de o persoană care nu este în drept să declare apel, cu excepția cazului în care cererea depusă de persoana asupra căreia a fost instituită o măsură de ocrotire judiciară se referă la contestarea hotărârii privind instituirea măsurii de ocrotire judiciare.

Conform art. 360 alin. (1) din Codul de procedură civilă, sunt în drept să declare apel: a) părțile și alți participanți la proces, b) reprezentantul în interesul apelantului, dacă este împuternicit în modul stabilit de lege, c) martorul, expertul, specialistul și interpretul, reprezentantul cu privire la compensarea cheltuielilor de judecată ce li se cuvine.

Prin prisma normelor de drept sus-citate în raport cu probele administrate la dosar instanța de recurs consideră întemeiată poziția instanței de apel referitoare la faptul că Pascaru Constantin nu este participant la proces și respinge argumentele recurentului invocate în susținerea poziției sale ca neîntemeiate și declarative din considerentele ce preced.

Colegiul notează că, art. 55 din Codul de procedură civilă, indică că se consideră participanți la proces: părțile, intervenienții, procurorul, petiționarii, persoanele care, în conformitate cu art. 7 alin. (2), art. 73 și art. 74, sunt împuternicite să adreseze în instanță cereri în apărarea drepturilor, libertăților și intereselor legitime ale unor alte persoane sau care intervin în proces pentru a depune concluzii în apărarea drepturilor unor alte persoane, precum și persoanele interesate în cauzele

privind aplicarea măsurilor de protecție în cazurile de violență în familie și în cauzele cu procedură specială.

Din materialele dosarului rezultă că Pascaru Constantin nu este parte la proces, iar argumentul acestuia precum că îi este îngădit dreptul de acces la justiție, nu poate fi reținut de către instanța de recurs, ori prin prisma art. 67 alin. (1) din Codul de procedură civilă, se consideră că persoana interesată într-un proces pornit între alte persoane poate interveni în el alături de reclamant sau de pârât până la închiderea dezbaterilor judiciare în prima instanță dacă hotărârea pronunțată ar putea să influențeze drepturile sau obligațiile lui față de una din părți.

La caz, obiectul litigiului îl constituie constatarea faptului acceptării succesiunii și locului de deschidere a succesiunii, care prin prisma art. 279 alin. (1) din Codul de procedură civilă, se examinează în procedură specială, care este o procedură nelitigioasă.

Totodată, Colegiul reține că conform art. 280 alin. (2) din Codul de procedură civilă, în procedură specială, instanța examinează cauzele cu participarea petiționarului, altor persoane interesate, precum și a autorităților publice.

Raportând la caz prevederile legale citate mai sus, instanța de recurs conformându-se dispozițiilor legislației în vigoare, consideră că instanța de apel întemeiată a concluzionat că cererea de apel depusă de către Pascaru Constantin a fost depusă de o persoană care nu este în drept să declare apel, ori apelantul nu are calitatea de participant la proces. În această ordine de idei, este relevant de reiterat că persoanele care nu sînt participante la proces, dar care prin hotărîre judecătorească pretind că sînt lezate în drepturi, nu au dreptul de a declara apel și nu pot invoca îngădirea accesului liber la justiție ori, persoana nu este privată de posibilitatea de a solicita revizuirea hotărîrii în temeiul art. 449 lit. c) din Codul de procedură civilă. Concluzia relatată supra este în consonanță cu jurisprudența constantă a Curții Europene a Drepturilor Omului (de exemplu Golder împotriva Regatului Unit al Marii Britanii, 1975 Ashingdane împotriva Regatului Unit, 1985), care statuează că dreptul de acces la justiție nu este absolut și poate face obiectul unor limitări. Aceste limitări sunt implicit permise, deoarece dreptul de acces la justiție necesită, prin însăși natura sa, o reglementare din partea statelor, care poate să varieze în timp și spațiu, în funcție de nevoile și resursele de care dispune comunitatea. Gradul de acces permis de legislația națională trebuie să fie însă suficient pentru a asigura accesul individual la instanță, în lumina principiului supremației dreptului într-o societate democratică.

Prin prisma respectării dreptului de acces liber la justiție, garantat de art. 6 § 1 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului, art. 20 al Constituției Republicii Moldova și art. 5 din Codul de procedură civilă, accentuat și în jurisprudența CtEDO, precum și dreptul la un remediu efectiv garantat de art. 13 din Convenție, circumstanțele relatate denotă că partea recurentă nu a fost limitată în valorificarea drepturilor procedurale.

Din considerentele redate, având în vedere că instanța de apel la emiterea încheierii contestate s-a conformat prevederilor legale corelate cu circumstanțele cauzei, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție va respinge recursul declarat și va menține încheierea contestată.

În conformitate cu prevederile art. 424 alin. (2), art. 427 lit. a), art. 428 din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se respinge recursul declarat de către Pascaru Constantin.

Se menține încheierea din 18 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, la cererea înaintată de Gîsca Tamara, reprezentată de avocatul Mariana Balanici, persoană interesată Biroul Notarial „Gavriliuc Diana” privind constatarea faptelor care au valoare juridică.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Dumitru Mardari

judecători

Mariana Pitic

Victor Burduh